

En inskränkt skola i periferin

[Publicerad i Göteborgsposten (kulturavd) 19 mars 2011]

Göteborgs universitet har utvärderats. Huvudkritiken handlar om att verksamheten för ofta präglas av inskränkt provinsialism. Bo Rothstein undrar om universitetsledningen är vuxen uppgiften att hantera rekommendationerna.

Den 7 mars offentliggjordes den första generalmönstringen av Göteborgs universitet. Det är en diger lunta om drygt 600 sidor. Utvärderarna har varit indelade i arton grupper för olika ämnesområden och man har använt sig av en gemensam sexgradig betygsskala som gått från ”enastående” till ”otillräcklig”. En central fråga för en utvärdering som denna är naturligtvis vad som skall räknas som kvalitet i forskning. Har utvärderarna, som ju representerar ett mycket brett spektrum forskningsinriktningar och som kommer från en mängd olika länder, lyckats ena sig om gemensamma kriterier?

Svårigheten att göra detta skall inte underskattas, dels för att idealen om vad som är god forskning varierar, dels eftersom bredden på verksamheterna är mycket stor. Intressant nog har, den enorma ämnesbredden till trots, man faktiskt lyckats samla sig till en gemensam uppfattning av vad som skall räknas som hög kvalitet i forskning. Detta är, skriver man, forskning som blir internationellt uppmärksammat och erkänd. Utvärderarna har därmed valt att själva inte gå in och utvärdera kvalitén i verksamheten utan man menar att den forskning som forskare världen över uppmärksammar och använder sig av är forskning av hög kvalitet. Internationellt erkännande anser man generellt kunna mätas på några olika sätt. Dels om forskningsresultaten blir publicerade i internationella vetenskapliga tidskrifter, dels om forskningen blir citerad av andra forskare. Till detta kommer sådant som uppdrag i vetenskapliga sammanslutningar, inbjudningar att presentera sin forskning vid internationella konferenser och symposier. Denna måttstock är inte okontroversiell, bland annat har det förts en debatt på dessa sidor om kvalitén inom humaniora kan värderas på detta sätt. Men det är intressant att en så stor och varierad grupp internationella forskare så entydigt kan slå fast vad det är för utvärderingskriterier som gäller.

Bakgrunden till utvärderingen är det faktum att alltfler offentliga verksamheter har avreglerats och därmed getts större autonomi att efter egna bedömningar bedriva sin verksamhet. Tankegången har varit att de som bedriver verksamhet skall ges större självständighet och fås att ta större ansvar för kvalitet och effektivitet. Tidigare var tanken inom den offentliga sektorn att man styrde ”i förväg” genom ett centralt fastställt regelsystem. Följdes de centralt uppställda reglerna så nådde verksamheten också målen. Med begrepp som målstyrning, avreglering och decentralisering har denna tankegång alltmer kommit att överges för en ny modell som kan kallas ”styrning i efterhand”. I denna styrmodell har utvärdering kommit att inta en central plats. De senaste åren har exempelvis universiteten i Uppsala och Lund genomfört utvärderingar av all sin forskning och så även nu Göteborgs universitet. Det rör sig om synnerligen omfattande operationer där ett drygt hundratal framstående utländska ämnesexperter engagerats för att ge sin syn på sådant som forskningens kvalitet, relevans, originalitet och organisation. Dels utvärderas varje enskild ämnesinstitution och alla större forskargrupper, dels ger man sin syn på hur universitetet generellt står sig.

Hur klarar sig då Göteborgs universitet i denna sin första generalmönstring? Min läsning av den digra luntan är att svaret blir... lagom. Det finns helt klart delar som står sig väl, till och med synnerligen väl. Det finns andra som befinner sig långt under ribban och till detta ett stort antal

som är mittemellan. Emellertid är det som sägs om universitetet som helhet kanske det mest intressanta. Skall man sammanfatta utvärderarnas huvudkritik så är den att alltför stora delar av verksamheten utmärks av en inskränkt provinsialism. En huvudkritik är att man i alldeles för liten utsträckning rekryterar forskare utifrån.

Många av utvärderarna blev, skriver man, ”bestörta” över hur hela systemet motverkar möjligheterna att rekrytera internationellt men även från andra svenska lärosäten. Här skiljer sig svenska universitet radikalt från de främsta i världen där man har ett principförbud mot att anställa sina egna doktorer. Svenska universitet fungerar precis tvärtom och kan sägas stå för både ”utbud” och ”efterfrågan” på sin viktigaste produkt, vilket inte borgar för innovation och kreativitet. Man kan jämföra med om Volvo hade varit huvudköpare till sina egna bilar – i så fall hade vi förmodligen fortfarande kört omkring 1970 års modeller.

Till detta kommer att universitet inte har en strategi för att stötta rekrytering utifrån utan istället i praktiken verkar som ett stöd för vad som lite elakt kan benämnas som en systematiserad intellektuell inavel. Den unge forskarens bästa karriärstrategi blir i ett sådant system att ta den etablerade professors teori och visa att den fungerar än bättre på (ännu) ett nytt empiriskt material. Det finns naturligtvis individuella (lysande) undantag från detta men generellt är den myckna internrekryteringen enligt utvärderarna dysfunktionell. Man pekar även på att svenska universitet inte kan erbjuda internationellt konkurrenskraftiga löner vilket ytterligare försvårar situationen. Här utmärker sig Göteborgs universitet negativt även om man jämför med andra svenska universitet.

En annan återkommande kritikpunkt gäller att inom många ämnesområden, inte minst inom humaniora, samhällsvetenskap och juridik, så är den internationella publiceringen alltför ringa. Mycket publiceras istället i interna rapportserier som saknar den stränga kollegiebedömning som utmärker etablerade internationella vetenskapliga tidskrifter och förlag. Överhuvudtaget är man kritisk mot att lokalsamhällets behov inom många områden kommit före viljan att vara aktiv i det internationella forskarsamhället.

Man kan naturligtvis fråga sig om en tämligen liten stad som Göteborg, i ett tämligen litet land som Sverige, verkligen skulle kunna ha ett universitet som genomgående var internationellt konkurrenskraftigt. Från rapporten kan man dra slutsatsen att det faktiskt är möjligt eftersom det i ett antal fall, inom den rådande strukturen, visat sig vara möjligt. Man kan möjligen jämföra universitetet med en annan av stadens kulturinstitutioner, nämligen Göteborgsoperan. Denna märkliga institution lyckas som bekant år efter år inom en, jämfört med andra operahus, klart begränsad ekonomisk ram producera den ena uppsättningen i världsklass efter den andra. Kan Göteborg ha en opera i världsklass borde staden också kunna ha ett universitet i världsklass. Frågan nu är om universitetsledningen är vuxen uppgiften att hantera utvärderingens rekommendationer för att lyfta verksamheten.

Bo Rothstein

LÖRDAG: KULTUR

Konstnär: Gabriel Byrne 013 82 41 41
Bibliotek: Kulturhuset 08 43 43 43 43 • 013 82 41 41 • 013 82 41 41

Cecilia Verdinelli
skådespelare

”Måkan Ahlbergs kropp är en helt annan än Malmförläs och mjällgunde. Det är en mer fysisk arbetarklasskropp”

Åskådarna på teaterhuset Fama i Stockholm har blivit förtärliga för Cecilia Verdinelli som skådespelare.

Heberlein övar om stötar

Verdinelli har varit en av de mest framgångsrika skådespelarna i Sverige under de senaste åren. Hon har varit med i flera filmer och TV-serier, och hon har också varit med i flera teaterproduktioner. Hon har också varit med i flera filmer och TV-serier, och hon har också varit med i flera teaterproduktioner.

Verdinelli har varit en av de mest framgångsrika skådespelarna i Sverige under de senaste åren. Hon har varit med i flera filmer och TV-serier, och hon har också varit med i flera teaterproduktioner. Hon har också varit med i flera filmer och TV-serier, och hon har också varit med i flera teaterproduktioner.

Gläpord vardag för beslöjade

Varje år är det en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

En inskränkt skola i periferin

Cöteborgs universitet har utvärderats. Huvudkritiken handlar om att verksamheten för ofta präglas av isolerat provincialism. **BO ROOTHEN**
UNDRA OM UNIVERSITETLEDNINGEN ÄR VAKEN UPPGIFTEN ATT MANITRA REKOMMENDATIONERNA

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

En huvudkritik är att man i stället för lära utvärdering rekommendera forskare utifrån

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.

Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind. Det är en vecka där alla i Sverige får veta om hur det är att vara dövblind.